

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 127/2024-13

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Libora Duľu a zo sudcov Ladislava Duditša (sudca spravodajca) a Miroslava Duriša v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa **SD – spoločnosť, s.r.o.**, Bardošova 20, Bratislava, zastúpeného advokátom Mgr. Radkom Zapletalom, Železničná 61, Senica, proti rozsudku Najvyššieho správneho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 4Sžfk/34/2020 z 30. novembra 2022 a proti rozsudku Najvyššieho správneho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 3Sžfk/25/2020 z 30. novembra 2022 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa a skutkový stav veci

1. Ústavnému súdu bola 13. marca 2023 doručená ústavná sťažnosť sťažovateľa vo veci namietaného porušenia jeho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), čl. 36 ods. 1 v spojení s čl. 11 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“) a práva na spravodlivý súdny proces podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) rozsudkom najvyššieho správneho súdu sp. zn. 4Sžfk/34/2020 z 30. novembra 2022. Ústavná sťažnosť bola pridelená sudcovi spravodajcovi Ladislavovi Duditšovi, členovi IV. senátu ústavného súdu (Rvp 701/2023).

2. Ústavnému súdu bola 13. marca 2023 doručená ústavná sťažnosť sťažovateľa vo veci namietaného porušenia jeho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, čl. 36 ods. 1 v spojení s čl. 11 ods. 1 listiny a práva na spravodlivý súdny proces podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru rozsudkom najvyššieho správneho súdu sp. zn. 3Sžfk/25/2020 z 30. novembra 2022. Ústavná sťažnosť bola pridelená sudcovi spravodajcovi Petrovi Strakovi, členovi III. senátu ústavného súdu (Rvp 702/2023).

3. Ústavný súd uznesením č. k. PLs. ÚS 8/2023-5 spojil veci vedené pod sp. zn. Rvp 701/2023 a sp. zn. Rvp 702/2023 na spoločné konanie, ktoré je vedené pod sp. zn. Rvp 701/2023.

4. Sťažovateľ sa oboma ústavnými sťažnosťami domáha vyslovenia porušenia v nich označených základných práv rozhodnutiami najvyššieho správneho súdu uvedenými v záhlaví tohto uznesenia. Sťažovateľ navrhuje napadnuté rozhodnutia najvyššieho správneho súdu zrušiť a vec vrátiť na ďalšie konanie.

5. Z ústavných sťažností a napadnutých rozhodnutí k nim pripojených vyplýva nasledujúci stav veci: Daňový úrad pre vybrané daňové subjekty (ďalej len „správca dane“) vykonal u sťažovateľa kontrolu oprávnenosti nároku na vrátenie nadmerného odpočtu dane z pridanej hodnoty (ďalej len „DPH“) a na základe zistení vydal (i) rozhodnutie – platobný výmer z 25. septembra 2012, ktorým sťažovateľovi za zdaňovacie obdobie december 2009 nepriznal nadmerný odpočet DPH v sume 397 724,59 eur a vyrubil mu vlastnú daňovú povinnosť v sume 92 878,89 eur, a (ii) rozhodnutie – dodatočný platobný výmer z 5. apríla 2013, ktorým znížil sťažovateľovi nadmerný odpočet na DPH za zdaňovacie obdobie september 2009 zo sumy 886 248,74 eur na sumu 10 830,32 eur.

6. Sťažovateľ podal proti oboj prístupným rozhodnutiam správcu dane odvolanie, o ktorom rozhodlo Finančné riaditeľstvo Slovenskej republiky (ďalej len „žalovaný správny orgán“) ako odvolací orgán tak, že prvostupňové rozhodnutia potvrdilo.

7. Správnu žalobou sa sťažovateľ domáhal preskúmania zákonnosti rozhodnutia žalovaného správneho orgánu. Krajský súd v Bratislave v oboch prípadoch žalobu zamietol ako nedôvodnú, a to rozsudkom č. k. 6S/154/2019-303 z 21. novembra 2019 a rozsudkom č. k. 6S/153/2019-233 z 21. novembra 2019 s odôvodnením, že žalovaný správny orgán sa v rozhodnutí vysporiadal so všetkými relevantnými skutočnosťami potrebnými pre rozhodnutie, riadne zodpovedal všetky relevantné v odvolaní vznesené námietky, podrobne rozobral predložené dôkazy, ako aj skutkový stav, ktorý správne právne vyhodnotil.

8. Proti rozsudkom krajského súdu sťažovateľ podal kasačnú sťažnosť, o ktorej rozhodol najvyšší správny súd napadnutými rozsudkami v oboch prípadoch tak, že kasačnú sťažnosť ako nedôvodnú v zmysle § 461 Správneho súdneho poriadku zamietol, pričom konštatoval, že s právnymi námietkami sťažovateľa sa krajský súd v rozhodnutí riadne vysporiadal a nenechal otvorenú žiadnu spornú otázku, ktorej riešenie by zostalo na kasačnom súde, a preto námietky uvedené v kasačnej sťažnosti vyhodnotil najvyšší správny súd ako bezpredmetné, ktoré neboli spôsobilé spochybníť vecnú správnosť rozhodnutia.

II.

Argumentácia sťažovateľa

9. Ústavný súd konštatuje, že sťažovateľ vystaval štruktúru a obsah ústavnej sťažnosti pomerne neprehľadne a nesystematicky s prvkami všeobecnosti argumentácie, čo ústavnému súdu sťažilo možnosť vyabstrahovať podstatu sťažnosti z pohľadu možných ústavnoprávnych nedostatkov napadnutých rozhodnutí. Napriek tomu ústavný súd vyselekoval ako ústavnoprávne relevantné tvrdenie sťažovateľa, že napadnuté rozhodnutie je zaťažené vadou nedostatku riadneho a náležitého odôvodnenia. Sťažovateľ namieta, že bol zo strany správcu dane neprimerane zaťažený dôkazným bremenom za okolnosti nachádzajúce sa mimo jeho právneho vzťahu, že najvyšší správny súd odoprel nárok sťažovateľa na odpočet DPH tým, že obchodovaný tovar považoval za šrot a v prípade pochybnosti mal rozhodnúť v jeho prospech. Plnenie, ktoré je predmetom transakcie, bolo reálne. Termín dodanie tovaru sa neviaže na jeho fyzické odovzdanie a prevzatie, čo podporuje

aj judikatúra Súdneho dvora Európskej únie, od ktorej sa najvyšší správny súd odklonil, preto jeho vec bola nesprávne právne posúdená.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

10. Ústavný súd ústavnú sťažnosť sťažovateľa predbežne prerokoval na neverejnom zasadnutí senátu ústavného súdu podľa § 56 ods. 1 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) a zisťoval, či ústavná sťažnosť obsahuje všeobecné náležitosti podania (§ 39 zákona o ústavnom súde), všeobecné náležitosti návrhu na začatie konania (§ 43 zákona o ústavnom súde), osobitné náležitosti ústavnej sťažnosti (§ 123, § 124 a § 132 ods. 1 a 2 zákona o ústavnom súde) a či nie sú dané dôvody na jej odmietnutie podľa § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

11. Z pohľadu ústavného súdu je obsah ústavnej sťažnosti z hľadiska jej zákonom požadovaných náležitostí na hranici umožňujúcej ústavnoprávny prieskum. Sťažovateľ je povinný vymedziť ním namietané porušenie ústavných práv dostatočne konkrétne, a to skutkovo aj právne [§ 123 ods. 1 písm. d) zákona o ústavnom súde], aby ústavný súd mohol preskúmať dôvody sťažnosti v kontexte ústavnoprávnej udržateľnosti napadnutého rozhodnutia. Ústavný súd nie je oprávnený (a o to menej povinný) sám vytvárať právnu argumentáciu za sťažovateľa, a tým nahrádzať jeho pasivitu. Ústavný súd je viazaný rozsahom a dôvodmi ústavnej sťažnosti (§ 45 zákona o ústavnom súde) a nemôže podrobiť napadnuté rozhodnutie neobmedzenému ústavnoprávnemu prieskumu, ak nie sú sťažnostné dôvody vymedzené dostatočne konkrétne a určito. Iba dostatočná a kvalifikovaná ústavnoprávna polemika sťažovateľa so závermi rozhodnutia napadnutého ústavnou sťažnosťou umožňuje ústavnému súdu uplatniť jeho prieskumnú právomoc. Samotné tvrdenie sťažovateľa bez jeho konkretizácie v interakcii s napádaným rozhodnutím, opatrením, prípadne iným zásahom nepostačuje na meritórne konštatovanie o porušení sťažovateľom označených práv a slobôd (I. ÚS 245/2018, IV. ÚS 607/2021).

12. V tejto súvislosti ústavný súd konštatuje, že ústavná sťažnosť obsahuje len všeobecné právne úvahy a abstraktné formulácie a citácie judikatúry bez dostatočného jasného a konkrétneho prepojenia (previazanosti) na konkrétne okolnosti prípadu sťažovateľa a na konkrétne závery vyplývajúce z napadnutých rozsudkov najvyššieho správneho súdu. Tento záver je podporený aj skutočnosťou, že obidve spojené ústavné sťažnosti smerujúce proti rozličným rozhodnutiam sú v zásade obsahovo identické. Ústavná sťažnosť je praktický prostriedok sledujúci ochranu základných práv sťažovateľa v konkrétnom prípade. Ústavnej sťažnosti chýba argumentačná konfrontácia s konkrétnymi závermi napadnutého rozhodnutia, resp. rozhodnutí jemu predchádzajúcimi, t. j. vecne previazaná polemika so závermi, na ktorých sú tieto rozhodnutia založené. Tieto nedostatky odôvodňujú odmietnutie ústavnej sťažnosti z dôvodu absencie náležitostí ustanovených zákonom podľa § 56 ods. 2 písm. c) zákona o ústavnom súde.

13. Ďalej nemožno opomenúť, že argumentačná línia v ústavnej sťažnosti musí obsahovo nadväzovať na argumentáciu uplatnenú v kasačnej sťažnosti, čo je predpokladom subsidiárneho uplatnenia ústavnej sťažnosti ako prostriedku právnej ochrany základných práv. Právne argumenty neuplatnené v kasačnej sťažnosti nemožno uplatniť v konaní pred ústavným súdom z dôvodu ich neprípustnosti (§ 132 ods. 2 zákona o ústavnom súde).

14. Ústavný súd zistil, že sťažovateľ v kasačnej sťažnosti uplatnil dôvody podľa § 440 ods. 1 písm. g) a h) Správneho súdneho poriadku, teda že správny súd rozhodol na základe nesprávneho právneho posúdenia veci, resp. sa odklonil od ustálenej praxe kasačného súdu. Sťažovateľ namietal nesprávne právne posúdenie dodávky tovaru ako šrotu, namietal, že sa charakter tovaru nemôže zmeniť len v dôsledku subjektívneho posúdenia. Najvyšší správny súd sa stotožnil so skutkovými závermi krajského súdu aj s jeho právnym posúdením. Nezistil žiadne procesné porušenia a kasačné námietky považoval za nepreskúmateľné pre ich nezrozumiteľnosť a nedostatočnú konkrétnosť.

15. V ústavnej sťažnosti sťažovateľ len pokračuje so všeobecnou argumentáciou, hoci práve s ohľadom na závery kasačného súdu o nezrozumiteľnosti a neurčitosti jeho kasačných námietok mal vytvorený široký priestor na kvalifikovanú polemiku, ktorý ale nevyužil.

16. Sťažovateľ okrajovo namieta procesné pochybenia vo vzťahu k dokazovaniu, resp. procesu objasňovania skutkového stavu, ktoré mali mať vplyv na výsledok rozhodovania o jeho nárokoch na odpočítanie dane. V detailoch však nešpecifikoval, na ktoré dôkazy v jeho prospech nebolo v predchádzajúcich konaniach prihliadané a aký vplyv by to malo na právne posúdenie veci kasačným súdom, keďže obsahom jeho kasačnej sťažnosti boli len nedostatky v právnom posúdení veci. Ústavný súd v tejto súvislosti konštatuje, že námietky sťažovateľa sú natoľko všeobecné, že neumožňujú vykonať meritórny ústavnoprávny prieskum.

17. Ústavný súd má na zreteli svoju pozíciu nezávislého súdneho orgánu ochrany ústavnosti, ktorá je odlišná od postavenia všeobecného súdu vykonávajúceho právomoc v opravnom konaní, ktorého podstatou je preskúmať a v prípade nezrovnalostí reparaovať zistený skutkový stav a na to nadväzujúci právny záver. Ústavný súd preto napadnuté rozhodnutie preskúmal z hľadiska dodržania procesných záruk práva na súdnu ochranu a jeho zlučiteľnosti s článkami ústavy a dohovoru, ktorých porušenie sa namieta, a to výlučne v konfrontácii s argumentmi sťažovateľa obsiahnutými v kasačnej sťažnosti, majú na pamäti, že rozhodnutie orgánu verejnej moci nemusí byť totožné s očakávaniami a predstavami účastníka konania, ale z hľadiska odôvodnenia musí spĺňať parametre zákonného rozhodnutia (§ 139 Správneho súdneho poriadku), pričom účastníkovi konania musí dať odpoveď na podstatné otázky a námietky spochybňujúce závery namietaného rozhodnutia v závažných a samotné rozhodnutie ovplyvňujúcich súvislostiach (III. ÚS 311/07). V zásade túto povinnosť nemožno chápať ako vysporiadanie sa s každým argumentom účastníka konania, ale rozsah tejto povinnosti sa môže meniť podľa povahy rozhodnutia.

18. Podľa ústavného súdu možno závery uvedené v odôvodnení rozsudku najvyššieho správneho súdu považovať v rámci námietok sťažovateľa za dostatočné a presvedčivé. Najvyšší správny súd štandardným a ústavne akceptovateľným spôsobom reagoval na sťažovateľom uplatnené kasačné námietky, pričom svoj záver o zamietnutí kasačnej sťažnosti zrozumiteľne a primerane odôvodnil. Právne závery najvyššieho správneho súdu nevykazujú znaky svojvôle alebo arbitrárnosti. Skutočnosť, že sa sťažovateľ so závermi najvyššieho správneho súdu nestotožňuje a má na vec iný názor, nemôže sama osebe viesť k záveru o arbitrárnosti napadnutého rozhodnutia a nezakladá ani oprávnenie ústavného súdu nahradiť právny názor najvyššieho správneho súdu svojím vlastným.

19. Nad rámec skôr vysloveného záveru o nedostatku relevantnej ústavnoprávnej argumentácie dospel ústavný súd k záveru, že v kontexte jeho námietok neexistuje medzi napadnutým rozsudkom najvyššieho správneho súdu a ústavnými právami sťažovateľa taká príčinná súvislosť, ktorá by reálne signalizovala možnosť po prípadnom prijatí sťažnosti na ďalšie konanie vysloviť porušenie

ním označených práv (najmä preto, lebo sťažovateľ neuviedol konkrétne skutočnosti, ktoré by naznačovali opodstatnenosť prijať sťažnosť na ďalšie konanie na účely preskúmania možného porušenia označených základných práv – napr. na ktoré konkrétne skutočnosti/dôkazy v prospech sťažovateľa nebolo prihliadané a pod.). Toto zistenie zakladá dôvod na odmietnutie ústavnej sťažnosti podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenej.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 18. marca 2024

Libor Duľa
predseda senátu